

John Humberston (J.)
DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE

Phthisi Scrofulosa Pulmonum ;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.T.P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICAE decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES HUMBERSTON,

CAMBRO-BRITANNUS,

SOCIET. REG. PHYS. S. H.

Non est in Medico semper relevetur ut aeger ;

Interdum docta plus valet arte Malum.

OVID.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

EXCUDEBAT ADAMUS NEILL CUM SOCIIS.

=====
M DCC XCIII.

FOSTER COUNTY

THE FOSTER COUNTY

WARRANT

FOR THE ARREST

OF

THE

CLERK

OF THE COUNTY

OF

FOSTER

FOSTER CUNLIFFE,

Equiti Baronetto,

de ACTON PARK,

in Comitatu DENBIGH,

Benevolentia

et

Morum Probitate

conspicuo,

Hæc Studiorum Primitias

facras esse vult

AUCTOR.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

Phthisi Scrofulosa Pulmonum.

INTER varios morbos quibus affligitur genus humanum, funestior non extat alius, quam is, ad quem dissertatio nostra respicit. In eo, varia occurrunt symptomata, non solum effectibus primum in corpus editis molesta, sed quae, ob sequelam, omnino sunt timenda; quippe quae, aegrum vel cito proripere fato, vel lento morbo conficere possunt.

A

Phthisis,

Phthifis,

_____“ Labes qua faevior usquam

“ Nulla fuit, nulla unquam aliis spectabitur annis.”

flore aetatis mortalibus obrepens, sanitatem tacito, sed certo subruit pede, dum luxuriante animo, et vigente corpore, talis parum forsan expectaretur hostis.

Structura hominis perfecta, curam, quam ei intendit summus rerum opifex, ordinemque, quo varii in corpore motus perficiuntur, perpendens sibi fingeret aliquis, machinam animalem, “ arte prorsus divina fabricatam,” ad sanitatem perfectam, praesertim florente juventa, fruendam, et conservandam, quam maxime esse idoneam. Et, si quidem homines naturae legibus eadem obtemperent alacritate, qua, voluptatis illecebras captant, ex aliqua parte saltem, se ita haberet res. Oeconomia vero animalis, a viribus ipsis, quibus ad varia opera fungenda idonea redditur, certas mutationes patitur, quae, citius aut serius, eam
in

in pristina elementa, ex necessitudine resolvunt.

Luxus nocentes, ad quos persequendos se indies accingunt plerique, mutationes eas, quas, sanitatem corporis respiciens Natura expleri jussit, non solum inordinatas reddunt, sed etiam morbos in corpore gignunt, qui, paulatim sanitatem minuendo, ante diem ad fatum homines perducere possunt, ad quod, pro Naturae legibus, eos semper vergere videmus.

Vitae genus, quod homo degit, ad corporis proclivitatem in morbos incidendi adaugendam, vel ad vires ejus in his repellendis corroborandas, multum conferre, satis notum est; nec in ullo forsan exemplo, clarius conspicitur hoc, quam in morbo, de quo hic agitur. Attentione enim ad vitae genus debita, multas Phthiseos causas, aliquatenus saltem, si non ex toto, vitare possemus, ut postea fusius dicetur. At nunc, ad causas varias, quae vel
proclivitatem

proclivitatem ad Phthisin faciunt, vel in corpore opportuno facto, eam excitare possunt, enumerandas, sine mora memet aggredior.

CAUSAE REMOTAE.

Hae, ut loqui solent medici, in Praedisponentes, et Excitantes dividuntur.

Ad praedisponentes, quae, certum statum inducendo, corpus actioni excitantium opportunum reddunt, imprimis nostrum attendemus animum.

Causae quae ad Phthisin proclivitatem faciunt, ad capita sequentia reduci possunt; scilicet, ad *Temperamentum certum*,—ad *Formam*,—*Aetatem*,—vel *Anni Tempestatem*.

Ad Temperamentum.—Nonnullos videre licet homines, qui temperamento certo, et constitutione

tutione corporis gaudent, singularibus dignoscenda signis.

In his depingendis, nitidiore, vel magis concinno fermone uti non possumus, eo, quem adhibuit eruditus GREGORIUS, de hac re differens : “ Temperamentum sanguineum,” ait ille, “ dignoscitur, constitutione corporis pleniore, compagine molliore, cute delicata, tenui, molli, calida, venis magnis, conspicuis, caeruleis, eximio vultus colore, capillis rufis, aut flavis, aliquando nonnihil fuscis. Homines tali constitutione praediti, praeter ordinem sentientes et irritabiles observantur, et pulsus habent solito frequentiores, et sanguinis motum liberum, et secretiones et excretiones fere copiosas, raro obstructas, et animum plerumque hilarem et laetum, aliquando levem : nam animi, non secus ac corporis varietates, a Temperamento saepe pendent *.” Affectio-

nes

* Vid. GREG. Conspect. Med. Theoret. tom. secund.

6 DE PHTHISI SCROFULOSA

nes scrofulosas, et phthificas, cum hoc temperamento se maxime confociare, satis docet experientia.

Ad Formam.—Thorax minus capax, humeri prominentes, et costae depressae, ad homines ad Phthisin procliviores reddendos, multum, ut observatur, conferunt. Talis enim structura, ne libero per pulmones fluxu vehatur sanguis, cavet; unde pulmones, caeteris paribus, nimio distensi sanguine, et nonnihil plethorici evadunt; quod, Haemorrhagiis, vel obstructionibus, quae, quantum ad Phthisin movendam faciunt, mox dicetur, originem praebere potest.

Ad Aetatem.—Cum intra annum decimum quintum, et trigesimum quintum, hunc morbum in plerisque exemplis accedere, plurimis confirmatur observationibus, inter causas ei faventes, haud immerito recensetur haec.

CULLENUS

CULLENUS celeberrimus quidem, exempla nonnulla verae Phthiseos in impuberibus, se vidisse memorat; sed talia rarissima esse notantur; et, ut unum vel alterum hujus exemplum, opinionem multa experientia validam subverteret, minime aequum foret.

Ad Anni Tempestatem.—Ineunte vere, vel finem autumnii versus, praecipue adoritur hic morbus. Vicissitudines nimirum, quae tunc, tam frequenter se ostendunt, corpus jam tenerum male afficiunt, et mutationes inducunt, quae, causas alias concurrentes, postea memorandas, efficaciores reddunt, et sic morbo corpus opportunum facere possunt.

Causis jam enumeratis, alia adhuc addenda restat, quae ad Phthisin proclivitatem maxime efficit; scilicet,

Labes quaedam haereditaria scrofulosa.
Haec a parentibus, cum posteris communicata, corpori inhaeret, et medicorum fere omnium

nium consensu, Phthiseos ortui maxime favet. Talem corpori inesse labem, ex hoc probabilius redditur, quod Phthisis, non secus ac scrofula, eos, qui eodem temperamento, et forma eadem praediti sunt, praecipue invadit; et, quod Phthisis imprimis eos aggreditur, qui stirpe scrofulosa orti sunt, vel eos, quorum parentes, vel horum etiam majores, struma laboraverunt.

Ab hac re parum attente considerata, vel prorsus forsan incognita, [opinionem, Phthisin nonnunquam causas fortuitas agnoscere, nulla labe haereditaria praegressa, profluxisse, verisimile videtur. Quod, ni multum fallor, vix evenire potest.

Nonnunquam in corpore latuit labes haec, nec, quibus certo detegi posset, ulla dedit signa. Sed, quamvis externis vix se protulit notis, interna depascens crescit, rerum intus mutat faciem, et serius aut citius, morbos inducere potest; quod, sectiones satis monstrant.

Incisis

Incisis enim tabidorum cadaveribus, eos tabe mesenterica simul laborasse apparuit. In aliis autem exemplis, in iis qui Phthisi laborant, tumores externi, manifeste scrofulosi, observari possunt; quae omnia nexum Phthisin inter et scrofulam satis probant.

Cum Phthisis per totam grassans domum, varios ejusdem stirpis eodem tempore saepe tentet, eam idcirco a contagione ortum duxisse, male quamvis, suspicati sunt nonnulli: A tabe haereditaria haec certe pendet; et causis praedisponentibus rite perpenfis, morbum haereditarium esse intellectu parum difficile videtur. Cum enim parentem unum vel alteram plerumque forma externa proles referant, quo minus structuram similem internam habeant, nil obstare videtur; ideoque, eos constitutionibus, et morbis iisdem fere ac parentes affici, nil mirum est; enim, ut ait GREGORIUS celebris, "Sanus, sanam prolem, " morbosus, morbosam gignit."

B

Praeterea

Praeterea, Phthisin non nisi habitus certos invadere, multa docet experientia. Contagioni autem grassanti, tum fortes, tum debiles corpora obnoxia habent. Phthisis vero, eos qui compaginis sunt mollioris, solos fere aggreditur. Quinetiam, morbi contagiosi, utrum felici, an infausto terminentur eventu, brevi spatio plerumque, cursum suum explere solent.

Phthisis è contrario, a sex mensibus ad annum unum, vel alterum usque, protrahi saepe consuevit. Quae omnia, ut hunc morbum pro contagioso habeamus, manifestissime ventant.

CAUSAE EXCITANTES.

Ad causas excitantes jam pervenimus, vel eas, quae in corpore opportuno facto morbum cient. Hujuscemodi sunt, *Haemoptysis*,—*Catarrhus*,—*Asthma*,—*Pneumonia*,—*Corpora Calcaria*,

caria,—Positurae Corporis nonnullae,—Fasciae Thoracem nimis arcte constringentes,—et Tubercula.

Haemoptysis.—A pubertate ad annum trigimum quintum aut circiter, adoriri solet haec. Sed plerumque adolescentes ad acmen appropinquantes tentat. Plethora arteriarum corporis incremento maxime accommoda, tunc temporis praecipue locum habet; et vasa, ad ultimam fere magnitudinem, distendi videntur. Inter impetum vasa distendentem, et eorum renixum, aequatis viribus, aequilibrium inter aortae circulum et arteriam pulmonalem orietur. Ideoque, si circulus aortae, a quavis causa, vim justo majorem sibi acquirat, talem mutationem pulmones maxime affecturam, et in iis effusiones variis modis progenituram, constat.

Ad hoc quoque, magnopere confert prava thoracis conformatio. Pectoris enim capacitatem,

tate hoc modo imminuta, vim multam, a sanguine influente, pulmonibus arctius compressis illatam iri, necessario eveniet; et ab impetu sanguinis in pulmonum vasa irruentis, horum extremitates adeo dilatari possunt, ut sanguis ab iis effundi, et sic Haemoptysis generari queat.

In plurimis autem Haemoptyseos exemplis, suspicanda est vasorum ruptura. Ex hac, ulcus, puris formatio, et pulmonum demum consumptio oriri periclitantur. Haec omnia, quando ad Phthisin suspicatur adesse proclivitas, semper metuenda sunt.

Caeterum, Haemoptoën puram idiopathicam ad hanc movendam parum valere, omnes pro concessio habent.

Catarrhus.—Inter causas hujus morbi hic frequenter recensetur.

Anni tempestates, quibus invadere solet Phthisis, homines quam maxime Catarrho obnoxios

obnoxios efficiunt ; et, qui phthifici sunt habitûs, a subitis frigoris et caloris vicissitudinibus, quae tunc temporis invalescunt, multum afficiuntur. Tussis autem, quacum consociatur Catarrhus, talibus praecipue timenda est ; quippe quae, pulmones saepius agitando, et irritando, tuberculorum formationi favere, et sic Phthisin gignere possit.

Asthma.—Hoc, non nisi pari modo, et in talibus constitutionibus, ad morbum suscitandum conferre videtur.

Pneumonia.—Haec quoque Phthisin progenuisse fertur. Sed, nisi labes praegressa fuerit haereditaria, eam ad hoc efficiendum sufficere vix apparet.

Corpora Calcaria.—Exempla nonnulla Phthiseos ab auctoribus enarrantur, in quibus

bus adfuit materiae calcariae cum sanguine vel muco rejectio frequens.

Hujusmodi exempla se tria vidisse memorat CULLENUS celebris.

Et SAUVAGESIUS clarus, de Phthiseos causis differens, concreta talia hisce depingit verbis :

“ On connoit cette espece de la Phthisie, aux
 “ calculs rudes, secs, de grosseur d’une lentille,
 “ que le malade rend avec une toux seche,
 “ aussi bien qu’aux douleurs aiguës qu’il sent
 “ dans la poitrine, aux qu’elles succedent
 “ quelque fois des crachats sanguinolens *.”

Virus exanthematicum, quale in Variola, Rubeola, &c. generatur, ad pulmones delatum, Phthisin movisse fertur. Hanc autem Rubeolam saepius excipere notatur ; et, quin a tussi singulari violenta, quacum fere semper semet confociare rubeola observatur, et ab inflammatione pulmonum huic saepe superveniente, Phthisis possit oriri, saltem in iis qui
 ad

* Vid. Sauv. Oeuv. Compl. tom. 9. p. 73.

ad eandem proclives sunt, vix ullam dubitationem recipere posse videtur.

Virus syphiliticum, in scriptis medicorum, inter Phthiseos causas recensetur. Quin hoc vero solum, etiam in ullis hominibus, morbum gignere possit, nonnihil anceps videtur.

Innumera enim se ostendunt exempla lue sub omni forma laborantium, in quibus pulmones affectos esse minime notatur. Morbum, in iis casibus in quibus subsecutus est, mercurii effectibus qui lue debellandae adhibetur, et singulari aegrorum constitutioni, rectius tribui posse verisimile videtur. Et, quin hujusmodi remedium, ob irritationem quam corpori infert, et debilitatem quam constanter progignit, iis, qui ad Phthisin proclives sunt, inimicissimum sit, vel etiam hunc morbum lethalem in iis movere valeat, vix est cur dubitemus.

Positurae

Positurae Corporis.—Hae, quibus uti solent factores, futores, &c. thoracem constringendo, corpori toti, pulmonibus praecipue vero, multum nocere possunt.

Fasciae, &c.—Ab iis quae jam dicta sunt, quanta mala a thorace male conformato provenire possint, quantumque noceat pessimus iste mos pectus et abdomen arcte constringendi, quo uti solent mulierculae, ut junceae videantur, satis intelligitur.

Contra eum olim invehebantur, et adhuc rite invehuntur medici omnes. Praecipue autem ab eo abstinere monentur, quae labe scrofulosa laborant; in iis enim, ab hoc more inepto talis corpori inferri periclitatur injuria, qualis, multis malis, immo Phthifi ipsi januam aperire potest.

Tubercula.—Inter varias Phthiseos causas frequentior nulla recensetur, quam tubercula.

bercula. Cadaveribus eorum qui Phthisi succubuerunt incis, tumores plures, glandulas induratas referentes, diversae magnitudinis, per varias pulmonum partes dispersi, conspiciuntur. Incisione facta, albid, cartilaginosi, et textura molles esse reperiuntur.

In maturioribus, foramina parva, quasi acicularum puncturis effecta deteguntur, in cava parva, quae pus continent, desinentia. In ima quoque horum parte foramen aliud apparet; quo inspecto, minores adhuc notantur cavitates, quae, pressura illis adhibita, pure madent. Tubercula minora, nec cavitatem ullam habere, nec pus continere videntur.

Tumores hi aliquamdiu inertes manent; tandem vero inflammatione corripiuntur, et in abscessus, seu vomicas convertuntur. Haec denique rumpuntur, unde oritur ulcus, et expectoratio purulenta suppeditatur. Ulcera haec, pus malae indolis plerumque effundunt; et acrimonia insigni, ut videtur, praedi-

ta, remediis cedere recusant. Sed contra, latius latiusque serpentina, partes depascunt vicinas, et tandem ad mortem confectum perdu-
cunt aegrum.

DEFINITIO MORBI.

“ Corporis emaciatio et debilitas, cum tussi,
“ febre hectica, et plerumque expectoratione
“ purulenta *.”

HISTORIA MORBI.

Tempore verno, vel finem autumnii versus, ingruit hic morbus; et homines intra annum decimum quintum, et trigefimum quintum maxime tentat. In duo stadia dividi potest; quorum

* Vid. CULLEN. Synopf. Nosolog. tom. secund.

quorum prius incipientem, alterum confirmatam complectitur Phthisin.

Stadium prius, quod et inflammatorium dicitur, incipit a tussi sicca, initio leni, cum molestiae in pectore sensu, et dolore in quadam thoracis parte; hic in latere sinistro ad costam quintam vel sextam praecipue sentitur. Nonnunquam de dolore sub sternum, qui tussiendo praesertim intenditur, conqueritur aeger. Dyspnoea adest, quae corporis exercitatione, praecipue si valida fuerit, multum augetur. Titillatio in faucibus et ad glottidem percipitur. Hac excitatur tussis, et pauxillum sanguinis floridi, saepe spumosi, praegresso sensu falsitudinis in ore, ejicitur; et non raro, dum maxime urget tussis, accedit vomendi cupiditas, vel vomitus ipse.

Nonnunquam evenit, ut nullum praeter tussim symptomata, in longum tempus molestum sit. Hoc vero pro effectu catarrhi, vix gravi, ab aegro negligitur. Frigoris applicatione,

plicatione, vel aliis causis saepius renovata tussis gravior evadit; et aegrum decumbentem, et frustra somnum invocantem, summa molestia vexat. Tunc quoque saevit dyspnoea; et pulsus, celer, parvus, debilis, nonnunquam plenus, et duriusculus evadit. Hac rerum mutatione facta, aeger, amici necnon territi, ab arte Hippocratica opem petunt; quae, serius accersita, nihil levationis promittere, nedum afferre potest.

Morbus, stadio accedente secundo, seu suppuratorio, ingravescit. Tussis, initio sicca, humida nunc evadit, materiam primum viscidam, albidam, vel subflavam rejiciens. Materia denuo coloris subviridis fit vel fusci; inter digitos facile teritur, foetida redditur, et puris malae plerumque indolis speciem prae se fert.

Nunc evidentius, praecipue sub vesperem, designatur febris hectica. Prostratis viribus, languefcit aeger, et marcescit. Functiones omnes perturbantur. Alvus fere astricta esse notatur.

Rubor

Rubor circumscriptus insignis in genis se ostendit; rubescunt volae manuum et ardescunt, et magna anxietate opprimi videtur aeger. Symptomata omnia ad noctem mediam usque increscunt, cum, circa caput, collum, et partes superiores erumpente sudore, haec ad horam primam vel secundam matutinam remissionem subeunt, et se nonnihil levatum esse sentit aeger.

In tempus breve vero ei hisce solatiis frui conceditur. Ad horam quintam vel sextam vespertinam, 'accessio enim meridiana, parum 'plerumque notabilis est,' ingravescit febris; noctem versus multum adaugetur, et pulsu parvo, celeri stipatur. Oriuntur quoque sudores vespertini, et urina, quae per totum morbi decursum solito rubrior fuit, sedimentum furaceo lateritium deponit. Sudoribus noctu adauctis, et accedente diarrhoea colliquativa, cito vires convelluntur aegroti. Oculi intra orbitas se retrahentes, margaritas colore referunt.

runt. Fluunt crines. Odoris insignis foetor nunc incipit sentiri. Facies Hippocratica, vox rauca, ungues extenuatis digitis adunci, pedum et manuum oedemata, pustulae aquosae in variis corporis partibus, aphthae fauces et linguam deturpantes, et insomnia turbata, aegrum ad ultima vitae stadia jam vergere, nimis plane ostendunt. Sputum quod antehac copiose expectoratum fuit, aeger, umbram hominis tantum reddens, nunc vix, vel ne vix quidem, rejicere potest; et ejus suppressione maxime torquetur. Delirium nunc superveniens, paucos dies, vel etiam horas abesse, quin dissolvatur corpus, testatur. Tandem, porrecto telo crudelis instat mors; aegrumque, nuper forsitan meliora expectantem fata, saeva corripiens manu, vitam, et spem omnem, ei uno ictu extinguit.

Notatu dignum est, quod in foeminis uterum gerentibus, symptomata phthifica recedere et levare videntur; prole autem in lucem edita,

edita, rursus invadit Phthisis, et cita morte perit miseranda mater.

Mania, in nonnullis exemplis, morbum relevasse, vel etiam omnino amovisse fertur; in aliis autem, hac decedente, symptomata omnia Phthiseos renovata sunt, et aegrum ante diem sustulerunt.

RATIO SYMPTOMATUM.

Tussis sicca, quae primum fere inter symptomata, quae hunc morbum designant, observatur, a tuberculorum formatione, et irritatione ortum ducere videtur; et, frigore applicato, saepe adaugetur.

Dyspnoea ab actione quadam insolita pulmonibus illata, dum formantur tubercula, et a congestione fluidorum in pulmonibus facta, et ab obstructionibus eorundem pendere potest.

Dolor

Dolor in pectore ab iisdem causis provenire videtur.

Sanguinis sputum a ruptura vasorum maxime oritur.

Corporis debilitas et emaciatio ab obstructionibus pulmonum, et prava cibi assimilatione deduci possunt; et sudoribus qui accedunt, multum adaugentur. Obstructiones quoque glandularum mesenterii, quae in tabidis locum habere memorantur, ad hoc haud dubie nonnihil conferunt.

Expectoratio purulenta a vomicarum ruptura, et ulceris formatione profluit; et si sanguine tincta fuerit materia ejecta, vasa quaedam erosa esse argumento est.

Febris Hæctica.—Hanc febrem, semper ab absorptione puris, ex ulcere vel abscessu, in aliqua corporis parte pendere nonnulli putaverunt medici. Quin nonnullis in exemplis, ex puris in quadam corporis parte formatio-

ne

ne haec oriatur, non est dubitandum. Sed rem ita se constanter habere, minime patet.

Febrem enim veram hecticam, cum diabete semet conjungere, in praelectionibus suis docet GREGORIUS eruditus. Et ei quoque assentitur clarissimus HOME*. In hoc morbo suppuratione minime suspicari potest. Praeterea, febris hectica, quae Phthisin comitari solet, in stadio primo, antequam pus formari videtur, invadere notatur.

Ex his igitur, istam febrem alias quam puris absorptionem solam causas agnoscere, concludere licet; et eam in Phthisi, irritationi magnae a tuberculis factae, quae vel inflammantur, vel suppurantur, ex magna parte tribuendam esse, non sine ratione gravissima potest judicari.

Sudores a debilitate et relaxatione ortum ducunt; sanguis enim ob eas, ad extremitates inferiores, languidiore vehitur cursu, dum in

D

partes

* Vid. Princip. Med.

partes superiores fatis adhuc, vel plus iusto etiam impellitur.

Diarrhoeam quoque cum debilitate multum nexûs habere, ex hoc cogi posse videtur, quod per ultima morbi stadia ingruere fere notatur. Phthisi ad extrema jam progrediente, exacerbationes febriles rariores occurrunt; sudores et sputa fere supprimuntur; et fluidis ob debilitatem insignem introrsum repulsis, materia nociva, quae antehac, sudore erumpente, è corpore eliminari solebat, ad intestina dirigitur, et diarrhoeam excitat.

Phthiseos progressum, foeminis uterum gerentibus, ad partum usque retardari, supra dictum est.

Dum mulier gravida est, ut magna fluidorum copia, quò bene nutriatur foetus, ad uterum dirigatur, Provida Natura iussit. Hinc, a pulmonibus avertitur sanguinis cursus; congestiones tolluntur, vel saltem minuuntur, et mala ab iis proficiscentia aliquamdiu depelli videntur.

videntur. Prole autem in lucem suscepta, fluidorum impetus ad uterum brevi cessat. Fluidis ad pulmones iterum directis, symptomata phthifica redeunt, et matrem miserandam ad mortem tandem perducunt.

D I A G N O S I S.

Phaenomenis, quae in phthifi se ostendunt, perspectis, Catarrhus solus morbus, qui eam tantum similitudine refert, ut cum ea confundi possit, esse reperietur. Inter hos morbos tamen, multis in exemplis, discrimina sequentia ad justam diagnosin instituendam nos perducere possunt. Imprimis, ad habitum corporis, et alias causas praedisponentes respicere, et de morbis quibus aeger, vel familia ejus praei sint, se certiore facere debet medicus.

Praeterea, tussis phthifica sicca est, et nullo frigore applicato saepe redit.

Catarrhus

Catarrhus vero, tussi plus minus humida, ab initio usque stipatur, et eum, gravedo, coryza, et infarctûs in pectore sensus, praecedere solent. Mitis quoque fere est hic morbus, et remediis facile cedit. Praecipue autem in diagnosi instituenda, notatu digna est debilitas insignis, quae phthisin ab ingressu etiam nunquam non comitatur; in provectioribus morbi stadiis, nonnihil auxilii forsitan peti potest a materiae expectoratae colore vel conditione. Quae vero hinc concluduntur, ea admodum incerta sunt. Hic vero, emaciatio corporis singularis, halitus insignis foetor, et febris hectica, medicum de re ambigere omnino non patiuntur.

PROGNOSIS.

In plerisque exemplis, infaustum finem habet hic morbus; et in junioribus funestior quam

quam in senioribus esse observatur. Phthisis a tuberculis oriens omnium periculosissima est. Et si febris sudoribus copiosis, et insigni corporis emaciatione stipata urget; si, dum sputa omnino supprimuntur, vel parca et foetida solum redduntur, diarrhoea supervenit colliquativa, et delirium accessit; tunc quidem, omne timendum est, nec ulla omnino sanationis spes superest.

RATIO MEDENDI.

Huic morbo autem medendi, tria sunt consilia;

Primo, Causas excitantes tollere.

Secundo, Tuberculorum inflammationi obviam ire, et eadem resolvere conari.

Tertio, Symptomata maxime urgentia lenire.

Cum

Cum causae variae, quae morbum excitant, jam enumeratae sint, ut eas hic loci recenseam, omnino superfluum est; nec ut remedia quae singulae postulant, speciatim proponam, necesse esse videtur. Omnia enim eas spectantia per ea, quae in paginis sequentibus sunt memoranda, satis illustrabuntur.

Quod ad secundum attinet; uberculorum inflammatio praecavetur, et eorum resolutio promovetur sanguinis missionibus, irritatione omni vitanda; et quantum dietam spectat, victu antiphlogistico utendo. Ad idem propositum quoque tendunt, quaecunque fluida a pulmonibus superficiem versus avertere possunt.

Detractio sanguinis, in inflammatione tuberculorum minuenda, a nonnullis valde laudatur; et quidem magnum commodum polliceri videtur. Sed, ob debilitatem quae Phthisin semper comitatur, ut in ea instituenda, quam cauti sumus, apprime necessarium est.

Nec

Nec, nisi dolor pectoris, dyspnoea, et tussis faeviunt, et pulsus arteriarum pleni, et calor magnus hoc postulant, ad tale remedium confugere debemus.

Irritatio omnis vitanda est, praecipue ea quae sanguinis ad pulmones cursum promovet, ut cantus, exercitatio vehemens, &c.

Alvi astrictio, laxantium idoneorum vel clysmatum mitium ope, sedulo praecaveri debet. Animus quoque aegri, quantum fieri potest, hilarandus est. Aeger, blando, et concoctu facili cibo uti debet. Materia media, ut loquuntur medici, tabescentibus maxime idonea est. Farinacea vegetabilia, ova forbilis, et lac, satis nutrimenti praebent, nec proclivitate ad inflammationem gignendam nocent; lac diversorum animalium, pro aegri habitu, et vario rerum statu, praecipui solet, vaccarum scilicet, caprarum et asinarum.

Lac caprarum et vaccarum, quod multum nutrimenti supplet, prioribus magis convenit
stadiis,

stadiis, quando ventriculus virium fatis possidet, ut hoc bene concoquere possit. Nonnunquam evenit, ut lac vaccinum ventriculo minime bene sedeat, quod è rejectione materiae coagulatae videre licet. Hoc malum aliquatenus praevenitur, absorbentia lacti addendo, quae ejus proclivitatem ad acorem corrigere possunt; vel, cum lac purum ventriculum male afficit, serum ejus, et lac ebutyratum, quae fatis alunt, et corpus refrigerant, et alvum leniter solutam tenent, commode sumi possunt. In talibus exemplis quoque, lac asinarum multum celebratur.

Potulenta varia aegro parari possunt. Lac, ex aqua probe dilutum, vel ebutyratum, vel serum ejus potum idoneum praebet. Vel in horum vicem substitui potest, ex decocto hordeaceo, vel furfuraceo, pauxillo sacchari, et limonum succi, pro aegri gustu, adjecto, potio grata confecta. Fructus varii acescentes, modo maturi sint, apprime utiles sunt; quippe
qui

qui sitim compescunt, calorem minuunt, et alvum leniter solutam tenent.

Morbo provectiore, quando debilitas praecipue urget, pauxillum carnis vitulorum, vel pullorum gallinaceorum, vel jusculi tenuis, ex his confecti, aegro concedere licet. Vel è piscibus, ut conchyliis, ostreis, cancris, alimentum ei parari potest. Et modica portio vini, vel cerevisiae Londinensis bene lupulatae, aegro, prout haec, vel illud, ei magis placuerit, minime neganda.

Medicamenta multa, vel tuberculorum resolutionem promovendi, vel ulcera in pulmonibus sanandi consilio, proposuerunt medici. Ex his, praecipua sunt, Mercurius, Myrrha, Cortex Peruvianus, et Cicuta.

Ab ingenioso GILCHRIST in hoc morbo multum laudantur pilulae mercuriales. Alii vero, experientia docti, mercurii usum parum probant. Ob vim stimulatricem, eum phthificis inimicum fore, verisimile videtur. Et

E

eum,

eum, multis in exemplis, in quibus ipse praescriptum vidit, non solum non profuisse, sed plane nocuisse, testatur CULLENUS celeberrimus.

Myrrha, in Phthisi, a nonnullis multum laudata fuit. Dosibus, granum dimidium continentibus, bis vel ter indies detur. Effectus ejus tamen, votis nostris non semper respondent.

Cortex Peruvianus in hoc morbo saepe praecipitur. Et, si vires ejus corroborantes respiceret, eum, ad debilitatem, quae in Phthisi se ostendit, tollendam, et febrem arcendam, multum facere posse, conjiceret aliquis. Quamvis vero, nonnullis in exemplis, symptomata, in tempus, leniora reddere videtur, brevi tamen, redit morbus, et aegrum tandem consumit.

Cicutam tumores scrofulosos resolvendi, et ulcera mali moris sanandi causa, externe applicatam, cum beneficio saepe praecipitur, docet experientia. Hinc, in Phthisi, ab ejus usu
aliquid

aliquid boni faltem sperare licet. Caute admodum ad eam confugi debet; ab ejus usu imprudente enim magna mala provenire possunt.

Ad resolvenda vero tubercula, praecipue conferre videntur ea, quae, fluida superficiem versus a pulmonibus avertunt. Hoc consilio praescribi solent medicamenta vomitoria. Quo magnis dosibus administrantur, minime suadendum. Sed, si ita fumantur, ut nauseam solam, vel vomitionem, in unam vel alteram vicem, ciere possint, magnum commodum adferre saepe invenientur.

Emetica mitiora, ut ipecacuanha, &c. huic consilio optime respondent. Haec medicamenta hoc commodi quoque habent, quod materiam acidam, indigestam, è ventriculo expellunt, et insuper, corpus totum leniter agitando, muco vel pure pulmones exonerant, et sic dyspnoeam, et tussim, relevare possunt.

Quo

Quo maturius ad emetica decurritur, eo plus proderunt.

Subucula lanea, Phthificis maximo erit beneficio. Corpus enim leni calore fovet; impetum fluidorum constantem ad cutem sustinet, sudorem erumpentem absorbet, nec mardere, nec frigesce, ut lintea, sentitur Et ut tibialibus laneis utantur, semper suaderi debent tabidi.

Exercitatio variorum generum phthificis magna promittit commoda.

Ambulatio et equitatio multum in hoc morbo valent. Ne nimis vehementes sint, vel justo diuturniores adhibenda est cura. Equitationem in omnibus morbi stadiis remedium praestantissimum esse asserit SYDENHAMUS. Tantam vero in ea fiduciam collocandam esse, praxis hodierna minime testatur. Haec sub initium morbi praecipue utilis erit; et horis matutinis, cum febris nonnihil remittit, circumscribi debet. Equitationi ve-

ro, quando ad haemoptysin suspicienda est proclivitas, longe praestabit gestatio in curru, sed praecipue navigatio. Hanc ultimam in Phthisi optimos edidisse effectus, è scriptis medicorum patet. Ab aëris marini puritate, et vaporibus salinis inhalatis, non parvum oriri commodum, a nonnullis censetur. Et certo, si aëris marini puritas, vel ulla alia virtus, ad vitia pulmonum amovenda conferre possit, ab eo bonum oriturum sperare licet, quod, aër marinus, ad respirationis organa, rectà fere, et constanter applicari queat; et hoc modo, haud dubie, commodo fruitur, quod vix ullis aliis remediis contingere potest. Praeterea, ob nauseam et vomitionem, quas movere solet, multum juvare reperietur navigatio.

Corpus, ope sellae pensilis, frequenter agitare, intra paucos annos proxime elapsos, multum laudatum fuit*. Et exempla memoriae produntur, in quibus phthificis, magnum attulisse

* *Vid. SMITH on Swinging.*

attulisse commodum fertur. Ideoque, ut ad hanc exercitationem decurrant, iis procul dubio suaderi debet.

A coeli mutatione, in Phthisi tractanda, maxima spes, vel morbum ex toto depellendi, saltemve levandi, deduci potest. Hoc praestantissimum esse remedium, Natura ipsa docet. Morbus enim, aestate labente, mitescere notatur. Hinc, a plaga frigida et procellosa, ad regionem temperate calidam, et serenam itinere facto, aeger, aestate quasi perpetua, placidaque, per plures annos frui potest. Et hoc consilio, ad Galliam Meridionalem, Lusitaniam, Hispaniam, Italiam, vel insulam Madeiram, phthifici migrare solent, et, si ad hoc remedium tempestive confugiantur, saepe cum felicissimo eventu.

Vesicatoria, Fonticuli, et Setacea in hoc morbo, saepe praescribi solent.

Vesicatoria procul dubio ad dolorem pectoris levandum apprime accommodantur, et in
usum

usum revocari possunt, cum, varias ob causas, sanguinem mittere parum tutum foret.

Alia vero, tametsi nonnunquam profunt, effectibus perquam incerta sunt; et nonnullis aegris, tantum molestiae, et cruciatus inferre solent, ut haudquaquam tolerari queunt. Ideoque, in plerisque exemplis, ea omittere forsan praeestabit.

Ad consilium ultimum, demum perventum est; nempe, Symptomata maxime urgentia lenire.

In hoc explendo, in sudores, diarrhoeam et tussim, convertenda est attentio nostra.

Ad sudores compescendos faciunt, potus refrigerantes et acescentes, praecipue ii, quibus aliquid acidi vitriolici adjunctum est. Aër quoque frigidulus, caute ad aegrum aspirare permixtus, prodesse potest.

Diarrhoeae levandae praecipiuntur astringentia; ut gummi Kino, extractum catechu, aquae ferro imbutae. Opium quoque, huic
consilio

confilio apprime infervit. Hic etiam, ob vires antisepticas, fructus acescentes, valde utiles sunt; caute tamen administrari debent.

Praestantissimum vero adversus tussim praesidium est opium, si satis liberaliter adhibeatur. Tussicula ab eo consopitur, et aeger gravissima molestia aliquamdiu liberatur. Ideo, hinc auxilium saepe petatur, opus est; “ et profecto (ut nitidissimis GREGORII verbis “ utar), in omnibus morbis, quum jam ad extrema ventum est, et instantis mortis indicia spem nullam curationis relinquunt, “ aliquid adhuc solerti medico faciendum “ superest; erit enim quoddam, in tali miserrimo et desperato statu, lenire mala quae “ summovere nequeat, et *ἐν δαυσίαν* saltem “ moribundo moliri, siquidem vitam ejus “ neque conservare possit, neque amplius “ producere*.”

* Vid. Conspect. Med. Theoret.

F I N I S.

Med Hist
W4
E23
1793
H. 4

